

SOS VAIKŲ KAIMAI LIETUVA ELGESIO KODEKSAS

Tikslas

Labdaros ir paramos fondas „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“ (toliau – Organizacija) įsipareigoja veikti vaikų, jaunuolių ir šeimų gerovės labui. Dirbame atsakingai, siekdami užtikrinti žmonių, kuriems teikiame pagalbą, ir visų, veikiančių Organizacijoje ar jos vardu, saugumą bei gerovę. Suprantame, kad rėmėjai mums patiki lėšas ir kitus išteklius, todėl šiuos išteklius naudojame atsakingai bei skaidriai.

Elgesio kodeksas nustato bendrus priimtino elgesio principus. apibrėžti darbuotojų ir organizacijos vardu veikiančių asmenų etikos standartą, kurio laikantis kuriama saugi aplinka ir kiekvienas gali visapusiškai atskleisti savo gebėjimus, atsakingai vykdyti pareigas, o Organizacijos turtas ir ištekliai būtų naudojami racionaliai ir skaidriai.

Kodeksas taip pat padeda užtikrinti, kad visuomet būtų vadovaujamosi geriausiais mūsų paslaugas gaunančių vaikų, jaunuolių ir šeimų interesais. Be to, juo siekiama apsaugoti suaugusių programų dalyvių ir bendruomenių, kuriose dirbame, saugumą bei orumą.

Elgesio kodekso taikymo sritis

Elgesio kodeksas taikomas visiems asmenims, dirbantiems Organizacijoje, veikiantiems jos vardu bei susijusiems bendradarbiavimo santykiams.

Suprantame, kad darbuotojų elgesys tiek darbo metu, tiek asmeniniame gyvenime daro įtaką Organizacijos reputacijai.

Požiūris į Elgesio kodeksą – mūsų vertybių įgyvendinimas

Šis Elgesio kodeksas parengtas remiantis mūsų vertybėmis grįstu kompetencijų modeliu, apimančiu organizacijos vertybes, pagrindines vertybėmis grįstas kompetencijas ir lyderystės kompetencijas.

Vertybėmis grįstas elgesys yra viena svarbiausių prielaidų siekiant mūsų strateginių tikslų vaikų apsaugos srityje. Mūsų vertybės – **pareiga, pasitikėjimas, drąsa ir atskaitomybė** – kartu su pagrindiniais principais apibrėžia, kas mums, kaip Organizacijai, yra svarbu ir kokia organizacija siekiame būti.

Nustatydamas elgesio lūkesčius, Elgesio kodeksas padeda atpažinti nepriimtina elgesį, laiku imtis veiksmų jam spręsti, užkirsti kelią jo pasikartojimui ir suteikti reikiamą pagalbą nukentėjusiems asmenims.

Siekiame kurti organizacijos kultūrą, kurioje žmonės jaučiasi saugūs atvirai kalbėti apie problemas, priiima atsakomybę už savo veiksmus ir skatina kitų Organizacijoje dirbančių ar jos vardu veikiančių asmenų atsakingą elgesį.

Elgesio kodekso taikymas

Bet koks Elgesio kodekso pažeidimas vertinamas rimtai. Prireikus imamasi atitinkamų veiksmų, vadovaujantis Organizacijos vidaus politikomis, procedūromis, įstatais, taip pat taikytiniais nacionaliniais ir tarptautiniais teisės aktais. Sprendžiant pažeidimus atsižvelgiama tiek į nukentėjusių asmenų poreikius, tiek į atsakingų asmenų veiksmus.

Elgesio kodeksas peržiūrimas ne rečiau kaip kas trejus metus, siekiant įvertinti jo veiksmingumą ir praktinį taikymą.

Organizacijos įsipareigojimas

Nors už Elgesio kodekso laikymąsi atsako kiekvienas asmuo, Organizacija įsipareigoja sudaryti sąlygas, kad visi, kuriems taikomas šis kodeksas, gautų reikiamą informaciją, pagalbą ir gaires savo įsipareigojimams tinkamai vykdyti.

Siekdama užtikrinti veiksmingą Elgesio kodekso įgyvendinimą, Organizacija:

- viešai skelbia Elgesio kodeksą Organizacijos internetinėje svetainėje;
- supažindina su Elgesio kodekso nuostatomis visus Organizacijoje dirbančius ar jos vardu veikiančius asmenis, taip pat vaikus, jaunimą, šeimas, bendruomenes ir partnerius, su kuriais bendradarbiauja;
- užtikrina, kad kiekvienas žinotų, kaip saugiai ir tinkamai pranešti apie susirūpinimą keliančius atvejus.

Organizacija taip pat įsipareigoja:

- užtikrinti, kad darbuotojams ir kitiems asmenims, dirbantiems Organizacijoje ar jos vardu, būtų teikiama informacija, mokymai ir praktinės gairės apie Elgesio kodekso reikalavimus bei tinkamą elgesį. Atsižvelgiant į pareigų pobūdį, prireikus gali būti teikiamos papildomos rekomendacijos ar specializuoti mokymai.
- supažindinti vaikus, jaunuolius, šeimas, bendruomenes, partnerius ir kitus su mūsų globojamais vaikais bei jaunuoliais bendraujančius asmenis su Elgesio kodeksu, kad jie žinotų taikomus elgesio standartus ir galėtų prisidėti prie Organizacijos atskaitomybės stiprinimo.
- nuolat peržiūrėti ir tobulinti Organizacijos politikas bei procedūras, siekiant užtikrinti veiksmingą Elgesio kodekso įgyvendinimą visose veiklos srityse, įskaitant žmogiškųjų išteklių valdymą ir finansų valdymą.
- sudaryti sąlygas visiems saugiai pranešti apie įtariamus ar faktinius Elgesio kodekso pažeidimus, skatinti tokius pranešimus ir užtikrinti, kad į kiekvieną jų būtų reaguojama laiku bei pagal nustatytas

procedūras. Organizacija taip pat sudaro galimybę darbuotojams ir kitiems asmenims konfidencialiai, o pageidaujant – ir anonimiškai, pranešti apie galimus pažeidimus.

- apsaugoti darbuotojus ir kitus asmenis, pranešusius apie galimus Elgesio kodekso pažeidimus, nuo atsakomųjų veiksmų ar kitokio nepalankaus poveikio. Jei pranešimas pateiktas, tačiau pažeidimas nepasitvirtina, pranešėjas dėl to nepatirs neigiamų pasekmių. Sąmoningai melagingi ar piktybiški pranešimai laikomi Elgesio kodekso pažeidimu.
- nuolat stebėti Elgesio kodekso įgyvendinimą: tikrinti, ar visi asmenys yra pasirašę įsipareigojimą jį laikytis, organizuoti supažindinimą naujiems darbuotojams ir kitiems asmenims, kuriems taikomas Elgesio kodeksas, analizuoti gautus pranešimus apie pažeidimus ir vertinti jų tendencijas.

Pagrindiniai principai

Vadovaudamiesi savo vertybėmis, laikomės šių pagrindinių principų, kuriais grindžiami Elgesio kodekse nustatyti elgesio standartai. Kilus abejonų, ar konkretus veiksmas yra priimtinas, vadovaujamės šiais principais:

- **Nekenkimas** – siekiame, kad Organizacijos veikla nedarytų žalos paslaugų gavėjams: vaikams, jaunuoliams, šeimoms bei bendruomenėms, darbuotojams, praktikantams, savanoriams ir visiems kitiems žmonėms, su kuriais dirbame ar bendraujame vykdydami savo veiklą.
- **Pagarba** – gerbiame kiekvieno žmogaus orumą, žmogaus teises, vaiko teises ir laikomės su mūsų veikla susijusių tarptautinių įsipareigojimų (tai apima Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, JT konvenciją dėl visų formų diskriminacijos moterims panaikinimo, 1979 m. (CEDAW), pagrindinius humanitarinius standartus dėl kokybės ir atskaitingumo, IASC apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir prievartos principus, IASC apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir prievartos minimalius veiklos standartus: apsauga nuo seksualinio eksploatacijos ir prievartos, Konvenciją dėl smurto ir priekabiavimo, 2019 m. (Nr. 190) ir JT konvenciją dėl vaiko teisių, 1989 m.).
- **Įtrauktis** – kuriame aplinką, kurioje netoleruojama jokia diskriminacija dėl lyties, lytinės raiškos, etninės kilmės, rasės, religijos ar įsitikinimų, negalios, seksualinės orientacijos, kastos, tautinės ar socialinės kilmės ar kitų asmens savybių. Siekiame lygiaverčių, pagarba grįstų santykių.
- **Piktnaudžiavimo galia prevencija** – siekiame atpažinti ir šalinti situacijas, kai nelygūs galios santykiai sudaro prielaidas piktnaudžiauti pareigomis, privilegijomis ar kitomis galios formomis dėl amžiaus, lyties, lytinės tapatybės, seksualinės orientacijos, negalios, rasės, religijos ar kitų asmens savybių.
- **Lyčių lygybė** – puoselėjame įtraukią ir teisingą darbo aplinką, kurioje visiems sudaromos vienodos galimybės įsidarbinti, mokytis, tobulėti, siekti karjeros ir prisiimti atsakomybę, nepaisant lyties.
- **Kultūrų įvairovė** – gerbiame kultūrinius skirtumus ir atsižvelgiame į bendruomenių, kuriose dirbame, socialinį bei kultūrinį kontekstą. Siekiame, kad mūsų veikla būtų įtrauki, nediskriminuojanti ir neprisidėtų prie nelygybės stiprinimo.

- **Nesmurtinis elgesys** – netoleruojame bet kokios formos smurto, nepriežiūros, taip pat žeminančio ar įžeidžiančio elgesio.
- **Tarptautinių standartų laikymasis** – laikomės tarptautinių žmogaus teisių, humanitarinių principų, gerosios praktikos standartų ir visų taikytinų nacionalinių bei tarptautinių teisės aktų. Jei taikomi skirtingi reikalavimai, vadovaujamės aukštesniu apsaugos standartu.
- **Sąžiningumas, etika ir profesionalumas** – visose veiklos srityse laikomės aukščiausių profesinės etikos, sąžiningumo ir atsakomybės standartų.
- **Atsakomybė už aplinką** – rūpinamės aplinkos apsauga ir biologinės įvairovės išsaugojimu, vykdomė veiklą tvariai ir skatiname aplinkai atsakingą elgesį tarp vaikų, jaunuolių bei bendruomenių.

Elgesio kodekso pažeidimai – pranešimas apie susirūpinimą keliančius atvejus ir incidentus

Kiekvienas Organizacijoje dirbantis ar jos vardu veikiantis asmuo privalo nedelsdamas pranešti apie jam žinomus ar įtariamus Elgesio kodekso pažeidimus.

Visi pranešimai apie galimus pažeidimus nagrinėjami vadovaujantis SOS vaikų kaimai Darbo tvarkos taisyklėmis, kitomis Organizacijoje patvirtintomis politikomis ir procedūromis. Pranešimui pateikti nebūtina turėti neginčijamų įrodymų – pakanka pagrįsto įtarimo ar pagrįsto susirūpinimo, kad Elgesio kodeksas galėjo būti pažeistas.

Pranešimą galima pateikti ir anonimiškai, naudojantis Organizacijoje nustatytais pranešimo kanalais. Vis dėlto raginame, jei įmanoma, nurodyti savo kontaktinius duomenis. Jie bus tvarkomi konfidencialiai ir prireikus naudojami tik papildomai informacijai gauti bei objektyviam aplinkybių ištyrimui užtikrinti.

Apie galimus Elgesio kodekso pažeidimus pranešti elektroniniu paštu: sos@sos-org.lt.
Arba darbuotojams kreipiantis į tiesioginį ar aukštesnio lygio vadovą.

Asmenys, pranešę apie galimus pažeidimus, yra saugomi nuo bet kokių atsakomųjų veiksmų. Prireikus jiems gali būti suteikta papildoma pagalba ir apsauga.

Elgesio lūkesčiai

Elgesio lūkesčiai taikomi visiems Organizacijos darbuotojams ir dirbantiems jos vardu:

1. Su visais asmenimis, su kuriais bendraujama vykdam Organizacijos veiklą, elgiamės pagarbiai, oriai ir gerbiame jų privatumą.
2. Gerbiame kiekvieno žmogaus teises ir orumą, nepaisydami jo lyties, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, kalbos, etninės kilmės, rasės, odos spalvos, religijos ar įsitikinimų, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, tautinės ar socialinės kilmės bei kitų asmens savybių. Suprantame, kad mūsų pareigos gali suteikti tam tikrą galią kitų žmonių atžvilgiu, todėl ją naudojames atsakingai ir nepiktnaudžiaujame.
3. Visada elgiamės sąžiningai, nešališkai ir pagarbiai, neteikdami nepagrįsto palankumo ir nediskriminuodami kitų asmenų.

4. Užtikriname mūsų paslaugas gaunančių ir su Organizacija kontaktą turinčių vaikų, jaunuolių bei šeimų saugumą ir imamės visų pagrįstų priemonių apsaugoti juos nuo bet kokios žalos, išnaudojimo ar netinkamo elgesio.
5. Laikomės Lietuvos Respublikos teisės aktų, gerbiame vietos kultūrą, tradicijas ir papročius, taip pat laikomės tarptautinių žmogaus teisių dokumentų, Organizacijos politikų ir procedūrų. Jei kyla situacija, kai šių nuostatų laikymasis galėtų pakenkti žmogaus teisėms ar vaikų saugumui, nedelsdami informuojame tiesioginį vadovą arba Žmogiškųjų resursų skyrių.
6. Suprantame, kad Organizacijos reputacija priklauso nuo kiekvieno mūsų elgesio. Todėl visada veikiame atsakingai, skaidriai ir etiškai. Vaikų ir jaunuolių apsaugą laikome svarbiausiu prioritetu, todėl apie galimus pažeidimus ar rizikas nedelsdami pranešame, kad būtų užtikrintas savalaikis ir tinkamas reagavimas.
7. Suprantame, kad kiekvienas darbuotojas yra Organizacijos atstovas. Bendraudami su partneriais, vaikais, jaunuoliais, šeimomis, valstybės institucijomis ir kolegomis savo elgesiu stipriname pasitikėjimą Organizacija, atspindime jos vertybes ir saugome gerą reputaciją.
8. Visose savo veiklose pirmenybę teikiame vaikų ir jaunuolių saugumui bei geriausiems jų interesams.
9. Gerbiame konfidencialumo principą ir asmens duomenis naudojame bei atskleidžiame tik tada, kai tai būtina tarnybinėms funkcijoms atlikti, vadovaudamiesi teisės aktų ir Organizacijos nustatytais duomenų apsaugos reikalavimais.
10. Esame pasirengę prisitaikyti prie kintančių aplinkybių ir konstruktyviai spręsti iškilusius iššūkius. Bendradarbiaujame su kolegomis, partneriais, tiekėjais, rangovais, bendruomenėmis, vaikais, jaunuoliais ir šeimomis, siekdami geriausių sprendimų.
11. Vadovai ir komandų koordinatoriai savo elgesiu rodo pavyzdį, skatina laikytis Elgesio kodekso nuostatų ir kuria pagarba, pasitikėjimu bei atsakomybe grindžiamą darbo aplinką.
12. Pareigas atliekame profesionaliai, atsakingai ir pagal savo kompetenciją. Sąžiningai vertiname savo gebėjimus, pripažįstame stipriąsias puses ir tobulintinas sritis, o prireikus kreipiamės pagalbos ar konsultuojamės.
13. Netoleruojame korupcijos ir aktyviai prisidedame prie jos prevencijos. Laikomės Organizacijoje nustatytų korupcijos prevencijos priemonių, skatiname skaidrumą ir savo veiksmais padedame mažinti korupcijos riziką.
14. Organizacijos lėšas, turtą ir kitus išteklius naudojame atsakingai, skaidriai ir tik pagal paskirtį. Saugome mums patikėtą turtą ir vykdydami savo pareigas laikomės aukščiausių sąžiningumo, profesionalumo ir etikos standartų.
15. Vengiame situacijų, galinčių sukelti interesų konfliktą. Pastebėję faktinį, galimą ar numanomą interesų konfliktą, nedelsdami jį deklaruojame ir veikiame vadovaudamiesi Organizacijos politikomis bei nustatytais procedūromis.
16. Pastebėję, įtarę ar gavę informacijos apie galimus teisės aktų, Organizacijos politikų, Elgesio kodekso ar kitų etikos reikalavimų pažeidimus, nedelsdami apie tai pranešame nustatytais kanalais. Prisidedame prie atviros, skaidrios ir atsakingos organizacijos kultūros, kurioje apie pažeidimus pranešama nebijant neigiamų pasekmių.

Įsipareigojimas laikytis Elgesio kodekso

Pasirašydamas (-a) šį dokumentą patvirtinu, kad esu susipažinęs (-usi) su Elgesio kodeksu, suprantu jo nuostatas ir įsipareigoju jų laikytis.

Įsipareigoju vadovautis Elgesio kodekse įtvirtintomis vertybėmis, principais ir kompetencijomis bei vykdyti jo nuostatas, visada veikdamas (-a) geriausiais Organizacijos, jos globojamų vaikų ir jaunimo, programų dalyvių, bendruomenių narių ir visų Organizacijoje dirbančių ar jos vardu veikiančių asmenų interesais.

Suprantu, kad gali susiklostyti situacijų, kurios nėra tiesiogiai aptartos šiame Elgesio kodekse. Tokiais atvejais sprendimus priimsiu vadovaudamasis (-i) šiame kodekse įtvirtintomis vertybėmis, principais ir elgesio standartais.

Suprantu, kad nors Organizacija sudaro galimybes susipažinti su Elgesio kodeksu ir organizuoja mokymus, esu asmeniškai atsakingas (-a) už jo nuostatų supratimą ir taikymą. Kilus klausimų ar abejonių dėl jų taikymo, kreipsiuosi į savo tiesioginį vadovą (-ę) arba Žmogiškųjų resursų skyrių.

Suprantu, kad į kiekvieną Elgesio kodekso pažeidimą bus reaguojama vadovaujantis Organizacijos politikomis, procedūromis, gerąja praktika ir galiojančiais teisės aktais. Atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį ir sunkumą, gali būti taikomos atitinkamos priemonės – papildomi mokymai ar konsultacijos, žodinis arba rašytinis įspėjimas, drausminės priemonės, įskaitant nušalinimą nuo pareigų, darbo ar bendradarbiavimo santykių nutraukimą, o esant įtarimų dėl nusikalstamos veikos – informacija perduodama teisėsaugos institucijoms.

Patvirtinimas darbuotojų saugos ir sveikatos sistemoje prilyginamas darbuotojo pasirašytam įsipareigojimui laikytis Elgesio kodekso.

Elgesio kodekso nuostatos privalomos visiems darbuotojams ir asmenims, dirbantiems Organizacijos vardu. Už elgesio kodekso ir su juo susijusių procedūrų peržiūrą ir atnaujinimą atsakingas kokybės ir procesų koordinatorius. Šis kodeksas yra paskelbta Organizacijos interneto svetainėje, jį taip pat galima rasti Organizacijos duomenų saugykloje bei dokumentų valdymo sistemoje.